

DOMINGU RAMOS IHA PAIXAUN NA'I NIAN – TINAN C

Tema

Liturjia iha Domingu ikus Kuarezma nian konvida ita atu kontempla Maromak ne'ebé, tanba domin, tun mai hasoru ita, partilla ita-nia umanidade, halo An sai atan ba ema sira, husik ema oho Nia atu manán egoísmu no salan. Krús apresenta mai ita lisaun boot liu, ain-hakat ikus vida foun nian ne'ebé iha Jezús, Maromak propoin mai ita: doasaun moris tanba domin.

Leitura dahulu apresenta mai ita profeta anónimu ida, Maromak haruka atu fó sasin iha nasaun sira leet Liafuan salvasaun nian. Maski terus no ema duni nia, profeta konfia iha Maromak no konkretiza ho fidelidade Maromak nia projetu sira. Sarani dahuluk sira haree iha “atan” ne'e figura Jezús nian.

Leitura daruak apresenta Kristu nia ezemplu. Nia la foti-an no hili obediénsia ba Aman no servisu ba ema sira, to'o saran nia moris. Ne'e mak dalan moris nian ne'ebé Maromak nia Liafuan propoin mai ita.

Evanjellu konvida ita atu kontempla paixoun no mate Jezús nian: momentu aas liu moris ida nian ne'ebé saran nu'udar don no servisu, atu liberta ema sira husi buat hotu ne'ebé hamosu egoísmu no moris atan. Iha krús hatudu sai Maromak nia domin, domin ne'ebé la rai buat ida ba an rasik, maibé sai don totál.

LEITURA I – Is 50,4-7

Testu ko'alia kona-ba profeta anónimu ida, ne'ebé Maromak bolu ba misaun. Nia la hanaran an “profeta”, maibé haktuir ninia vokasaun, ho elementu típiku relatu profétiku vokasaun nian.

Iha fatin dahuluk, profeta nia misaun mak haklaken Maromak nia Liafuan. Profeta mak Liafuan nia emar, liuhusi nia mak Maromak ko'alia; Maromak nia proposta redensaun nian ba ema sira halian iha profeta sira nia liafuan profétika. Maromak mak fó forma ba profeta no nia la ba kontra Maromak nia bolun no nia Liafuan, atu bele apresenta ba ema sira.

Iha fatin daruak, misaun profétika hala'o iha terus no susar. Ne'e mak tema ne'ebé literatura profétika hatene didi'ak: anúnsiu nafatin pprovoka rezisténsia sira ne'ebé, ba profeta, konkretiza nu'udar terus no persegisaun. Maski nune'e, profeta la husik nia knaar: domin ba Liafuan maka'as liu terus.

Iha fatin datuluk, mak espresaun konfiansa nian ba Na'i, ne'ebé la husik sira ne'ebé nia bolu. Serteza katak nia la mesak, maibé iha kbiit Maromak nian, halo profeta sai forte liu nia terus no susar sira.

LEITURA II – Filip 2,6-11

Kristu Jezús – temi iha knananuk ida-ne'e nia hahú, iha klaran no iha rohan – mak motivu knananuk ne'e nian. Filipense sira ema sarani, nune'e Kristu mak sira nia modelu no iha Nia mak sira moris tuir. Oinsá Kristu nia ezemplu atu banati tuir?

Knananuk hahú hodi halo kontraste ida entre Adaun no Kristu. Adaun nia atitude lori frakasu no mate; Jezús nia atitude lori ezaltasaun no moris.

Ho modu presizu, knananuk define karakteristik Kristu nia hamamuk an (“kenosis”): Nia la afirma nia kondisaun divina ho arrogánsia no loko-an, maibé aseita sai ema, hodi asume ho haraik an kondisaun umana, atu serví, atu fó moris, atu revela Aman Maromak nia oin no nia domin ba ema sira. Nia kontinua sai Maromak; maibé aseita atu tun mai ema sira, sai servidór ema sira nian atu garante vida foun ba ema sira. Ninia hamamuk an ne’e sai eskándalu ba ema sira: Nia aseita mate aat liu – mate iha krús – atu hanorin mai ita lisaun boot servisu, domin radikál, entrega totál moris nian.

Nia entrega totál ba Maromak nia Aman lori resurreisaun no glória. Tanba Ninia obediénsia, domin, saran an, Maromak halo nian “Kyrios” (“Na’i”); no umanidade tomak rekoñese Jezús nu’udar “Na’i” ne’ebé ukun iha rai tomak no istória.

Bele haree momoos Paulo nia apelu ba haraik-an, ba hamamuk an, ba saran an, apelu ba Filipense sira no ba sarani tomak: ema sarani tenke soi nu’udar ezemplu Kristu, atan ne’ebé terus no haraik an, ne’ebé halo nia moris don ida ba ema tomak; dalan ida-ne’e la lori ba mate maibé ba glorifikasaun, ba moris nakonu.

EVANJELLU – Lc 22,14-23,56 (forma lnaruk) ka Lc 23,1-49 (forma badak)

Jezús hatene katak nia misaun mak haklaken Liafoun Di’ak ba kiak sira, atu kura kanek sira, atu lori libertasaun ba ema dadur sira, Atu konkretiza projetu ne’e, Jezús la’o tuir dalan sira Palestina nian “hodi halo di’ak” no haklaken mundu foun, moris, liberdade, dame no domin. Nia hanorin katak Maromak mak domin no la haluha ema ida, maski sira ema maksalak; nia hanorin katak ema leprozu sira, ema paralítiku sira, ema matan delek sira la simu malisan husi Maromak; nia hanorin katak Maromak iha domin preferénsia nian mak ba kiak sira no sira ne’ebé fuan nakloke atu simu Reinu; nia fó hanoin katak “riku” sira no kbiit-na’in sira, katak egoísmu, foti-an, autosufisiénsia, taka an lori ba mate.

Jezús nia projetu libertadór xoke malu ho klima egoízmu nian, opresaun nian ne’ebé domina mundu. Autoridade polítika no relijioza sira sente Jezús nia liafuan sira inkomoda sira: sira la prontu atu husik mekanizmu sira ne’e hotu ne’ebé lori atu asegura podér, influénsia, domíniu, priviléjiu sira: sira la prontu atu halo dalan konversaun ne’ebé Jezús propoin. Tanba ne’e, sira kaer Jezús, tesi lia ba Nia, kondena Nia no hedi Nia iha krús.

Jezús nia mate mak konsekuénsia lójika anúnsiu Reinu nian: rezultadu husi tensaun no rezisténsia sira ne’ebé proposta “Reinu” nian provoka entre sira ne’ebé domina mundu.

Jezús nia mate mós mak moris nia tututn; ho radikalidade no lialoos nia haklaken ho nia raan no konfirma nia liafuan no jestu sira ho saran an totál.

Iha Jezús nia krús, ita haree mosu mai Ema Foun, modelu ema ne’ebé hadomi ho modu radikál no halo nia moris don ba ema hotu. Tanba domin, Ema Foun ne’e asume nu’udar misaun luta hasoru salan, katak, hasoru kauza objetiva ne’ebé hamosu ta’uk, injustisa, terus, esplorasau, mate. Nune’e, krús kontein dinamizmu mundu foun – dinamizmu Reinu nian.